

Nieuwe kleren voor de keizer

Econoom Brzeski: EU mist systeem van beloning en straf

Columns - 14 januari 2010

De Spaanse premier Zapatero roept in navolging van Sarkozy en tot ongenoegen van Berlijn om meer EU-beleidscoördinatie. Met slechts strategie-aanpassingen bereikt de EU zijn doelen niet meer, vindt hij. Alsof hij roept dat de keizer naakt is, zegt econoom Brzeski.

Soms gebruiken Europese politici en ambtenaren griezelige woorden. Zoals 'beleidscoördinatie'. Zodra een doelstelling niet is bereikt - van Europa de meest competitieve economie van de wereld maken, of iedereen zich netjes aan de regels van het Stabiliteitspact laten houden - hoor je vanuit de Europese instellingen de roep om meer Europese coördinatie. De strategie wordt aangepast, er komen meer vergaderingen, maar niemand zegt: 'Kijk, de keizer heeft geen kleren aan!'

Die rol lijkt nu de Spaanse premier José Luis Zapatero op zich te willen nemen. Is zijn idee voor meer en stevigere beleidscoördinatie een pleidooi voor een Europese regering? De Franse president, Nicolas Sarkozy, is al langer bezeten van zo'n idee, dat ook wel wordt gezien als een napoleontische poging om de onafhankelijkheid van de Europese Centrale Bank (ECB) te ondermijnen en de regels van het Stabiliteitspact te versoepelen.

Te laat

Berlijn en Londen zien daarom in Zapatero een spreekbuis van Sarkozy en reageren meteen met de bekende aversie tegen meer Europa. De keizer hoeft geen nieuwe kleren. Toch zou vooral Duitsland de gebruikelijke reflexen eens moeten heroverwegen.

Het kernprobleem van het economisch beleid in Europa is niet het gebrek aan coördinatie, maar het gebrek aan een functionerend en bindend systeem van beloning en straf. Dat laatste ontbreekt vooral in economisch goede tijden. Europa reageert pas als het te laat is.

De slechte overheidsfinanciën, de creatieve boekhouding en het dramatische verlies aan concurrentiekracht in Griekenland zijn al jaren bekend. Bindende beleidsinterventies hadden de huidige situatie kunnen voorkomen. Dat geldt ook voor Ierland en Spanje. Ierland werd er jaren geleden op aangesproken zijn zeer

goed draaiende economie niet te stimuleren met een belastingverlaging. Spanje werd vier jaar geleden al gewaarschuwd voor de zeepbel op de vastgoedmarkt.

Eurozone

Geholpen heeft het niet. Een functionerende stok in de hand van Europa had die landen tegen zichzelf kunnen beschermen en Duitsland kunnen besparen dat het uiteindelijk in de buidel moest tasten om de eurozone te redden.

Natuurlijk brengt meer Europa ook het probleem van democratische legitimiteit met zich mee, maar gewoon doorploeteren werkt niet meer. Kopenhagen en de lachwekkende pogingen om met China over de wisselkoers te praten, hebben duidelijk gemaakt dat het huidige model van vrijblijvende economische beleidscoördinatie niet meer werkt.

De problemen alleen met fluwelen handschoenen aanpakken leidt niet tot een duurzame grotere economische groei. Wil Europa ook internationaal weer een vuist kunnen maken, dan is een 'wortel en stok'-politiek noodzakelijk. Het wordt tijd dat niemand nog om de keizer lacht.

Carsten Brzeski is Senior Economist bij ING in België voor de Eurozone en Duitsland en schrijft regelmatig in Nederlandse en internationale media, zoals *FT*, *FAZ* en *the Wall Street Journal*. Deze column verschijnt vandaag ook in het Belgische dagblad [De Tijd](#).

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2657/nieuwe-kleren-voor-de-keizer>